

**Порядок
виявлення та запобігання академічному плагіату в
науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти в
Херсонському державному університеті**

1. Призначення та сфера використання

1.1. Порядок є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти Херсонського державного університету (далі – Університету).

1.2. Порядок передбачає заходи організаційного характеру, спрямовані на виявлення академічного плагіату та запобігання фактів недоброчесності в академічній спільноті Університету.

2. Законодавчо-нормативне забезпечення

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII.
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 № 51/95-ВР.
5. Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» від 15.05.2018 № 2415-VIII.
6. Методичні рекомендації Міністерства науки і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності.
7. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 № 977).
8. Положення про Національний репозитарій академічних текстів (постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541).
9. Статут Херсонського державного університету.
10. Стратегічний план розвитку Херсонського державного університету на 2018-2023 рр.
11. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Херсонського державного університету.
12. Положення про Комісію з питань академічної доброчесності Херсонського державного університету.
13. Положення про кваліфікаційну роботу (проєкт).
14. Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті.
15. Положення про інституційний репозитарій Херсонського державного університету.
16. Про використання в роботі методичних рекомендацій МОН України для ЗВО з підтримки принципів академічної доброчесності (наказ ХДУ від

07.11.2018 № 926-Д).

3. Мета і завдання

3.1. Метою Порядку є виявлення ознак академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти всіх освітніх рівнів та форм навчання, розвиток навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог кодексу академічної доброчесності, наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб; активізацію самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

3.2. Основні завдання:

- формування академічної і професійної етики та поваги до авторських прав;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (перевірка письмових робіт з метою виявлення текстових та інших запозичень без коректних посилань);
- впровадження практики коректного цитування шляхом закріплення визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, виявлення академічного плагіату, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також наслідків його вчинення в межах Університету;
- попередження плагіату шляхом формування завдань для навчальних робіт із використання педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання.

4. Загальні положення

4.1. Об'єктами перевірки на наявність академічного плагіату є результати освітньої і наукової діяльності здобувачів вищої освіти усіх форм навчання та рівнів.

4.2. Перевірка кваліфікаційних робіт (проектів) на наявність академічного плагіату є обов'язковою для здобувачів всіх рівнів освіти.

4.3. Перевірка кваліфікаційної роботи (проекту) на наявність академічного плагіату безкоштовна для здобувачів вищої освіти.

4.4. В роботі неприпустима наявність академічного плагіату.

4.5. Максимальним рівнем текстових збігів для кваліфікаційних робіт (проектів) другого (магістерського рівня) є 40%, для кваліфікаційних робіт (проектів) першого (бакалаврського) рівня – 45%.

4.6. Відповідальність за підготовку кваліфікаційної роботи (проекту) покладено на здобувача вищої освіти, а перевірка її змісту, відповідності затвердженим вимогам – на наукового керівника (наукових керівників).

4.7. Відповідальність за ідентичність друкованої та електронної версій кваліфікаційної роботи (проекту) покладено на здобувача вищої освіти.

4.8. Відповідальність за організацію та проведення перевірки робіт на наявність текстових збігів покладено на директора Наукової бібліотеки.

4.9. Відповідальність за надсилання документів до Наукової бібліотеки для перевірки на наявність текстових збігів покладено на деканів факультетів.

4.10. Відповідальність за рекомендацію кваліфікаційної роботи (проекту)

до перевірки на наявність текстових збігів і до захисту покладено на завідувачів кафедр.

5. Процедури та заходи щодо запобігання і попередження академічного плагіату

5.1. Формування атмосфери, яка не сприймає академічну нечесність та передбачає:

5.1.1. Підготовку методичних рекомендацій із зазначенням вимог щодо коректного оформлення посилань на матеріали використаних джерел;

5.1.2. ознайомлення учасників освітнього процесу Університету з цим Порядком та іншими документами, що унормовують виявлення та запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;

5.1.3. введення до освітніх програм і навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти навчальних дисциплін, які забезпечують формування у них загальних компетентностей щодо дотримання норм наукової етики, коректного використання матеріалів із джерел інформації та об'єктів інтелектуальної власності.

5.1.4. сприяння органам студентського самоврядування, первинній профспілковій організації студентів, Науковому товариству студентів і аспірантів, докторантів і молодих учених Херсонського державного університету в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;

5.1.5. введення до планів соціально-гуманітарної роботи факультетів, кафедр заходів, спрямованих на формування у здобувачів вищої освіти етичних норм, що унеможливають академічний плагіат;

5.1.6. розміщення на офіційному сайті Університету матеріалів щодо етичних норм публікацій та рецензування.

5.2. Надання здобувачам вищої освіти всебічної консультативної допомоги науковими керівниками (науковими консультантами) на всіх етапах виконання навчальних і наукових робіт.

5.3. Інформування здобувачів вищої освіти щодо допустимого рівня текстових збігів у текстах навчальних і наукових робіт та відповідальності у випадку виявлення фактів академічного плагіату.

5.4. Публічний захист кваліфікаційних робіт (проектів) і розміщення захищених кваліфікаційних робіт (проектів) здобувачів вищої освіти всіх форм навчання та рівнів у інституційному репозитарії Університету (eKhSUIR).

5.5. Ознайомлення з кращими зразками кваліфікаційних робіт (проектів), публікаціями у фахових виданнях та виступами на наукових конференціях нових здобувачів вищої освіти.

5.6. Організація Науковою бібліотекою Університету заходів з популяризації основ інформаційної культури, правил наукової етики та академічної доброчесності.

6. Процедура перевірки робіт на наявність текстових збігів

6.1. Кваліфікаційна робота (проект) має пройти підготовку до захисту відповідно до етапів, зазначених у додатку А.

6.2. Підготовка кваліфікаційної роботи (проєкту) до перевірки на наявність текстових збігів.

Здобувач вищої освіти готує два електронні примірники (далі – примірник) кваліфікаційної роботи (проєкту) у форматах DOC, або DOCX, або RTF:

(1) повний текст кваліфікаційної роботи (проєкту), назва файлу включає прізвище автора_факультет_рік захисту (наприклад, Petrenko_fbge_2020);

(2) текст кваліфікаційної роботи (проєкту), в якому видалений «Титульний аркуш», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ДОДАТКИ», рисунки і таблиці (лише ті, що представлені у вигляді скріншотів і/або нередагованого тексту), назва файлу включає прізвище автора_факультет_рік захисту_check (наприклад, Petrenko_fbge_2020_check);

(3) заява (додаток Б) у паперовій або електронній формі (скан-копія підписаного документу у форматі JPG або PDF у разі дистанційної або змішаної форм навчання; назва файлу включає прізвище автора_факультет_рік захисту_zayava (наприклад, Petrenko_fbge_2020_zayava).

(4) додаток до авторського договору у форматах DOC, або DOCX, або RTF (назва файлу включає прізвище автора_факультет_рік захисту_dodatok, наприклад, Petrenko_fbge_2020_dodatok) (додаток В)

6.3. Формування переліку кваліфікаційних робіт (проєктів) для перевірки на наявність текстових збігів на факультетах.

6.3.1. На кафедрах, де здійснюється виконання кваліфікаційних робіт (проєктів), здобувачі вищої освіти проходять попередній передзахист, який передбачає якісну експертизу змісту кваліфікаційної роботи (проєкту) та дотримання вимог. За результатами попереднього передзахисту робота може бути рекомендована не пізніше як за два місяці до атестації до перевірки на наявність текстових збігів, про що завідувачі кафедр із власної корпоративної електронної пошти інформують помічників деканів із забезпечення якості освіти листом, зміст якого містить список здобувачів (ППП), теми кваліфікаційних робіт (проєктів), наукових керівників.

6.3.2. У випадку отримання допуску до перевірки, здобувачі зобов'язані подати секретарю атестаційної комісії в електронній формі два примірники (повний і скорочений) кваліфікаційної роботи (проєкту), заяву в електронній формі (п. 6.2 (3)) та додаток до авторського договору (п. 6.2 (4)). Якщо кафедра не рекомендувала роботу до перевірки, здобувач має право протягом тижня доопрацювати кваліфікаційну роботу (проєкт) та повторно подати її на розгляд кафедри.

6.3.3. Секретар атестаційної комісії з власної корпоративної електронної пошти має переслати скорочені версії кваліфікаційних робіт (проєктів) здобувачів вищої освіти пункт 6.2 (2) разом із супровідним листом, зміст якого містить назву освітньої програми, групу, список здобувачів (ППП), теми кваліфікаційних робіт (проєктів), наукових керівників та рецензентів на корпоративну електронну пошту помічнику декана із забезпечення якості освіти факультету, на якому навчаються здобувачі.

6.4. Надсилання кваліфікаційних робіт (проектів) до Наукової бібліотеки для перевірки на наявність текстових збігів.

Після закінчення терміну подачі матеріалів, зазначених у п. 6.3, упродовж наступного робочого дня помічник декана із забезпечення якості освіти відповідного факультету з власної корпоративної електронної пошти має переслати скорочені версії кваліфікаційних робіт (проектів) здобувачів вищої освіти пункт 6.2 (2) разом із супровідним листом, зміст якого містить назви освітніх програм, групи, список здобувачів (ППП), теми кваліфікаційних робіт (проектів), наукових керівників та рецензентів на корпоративну електронну пошту помічнику директора Наукової бібліотеки з якості освіти.

6.5. Перевірка кваліфікаційних робіт (проектів) на наявність текстових збігів.

Помічник директора Наукової бібліотеки з якості освіти упродовж не більше одного місяця перевіряє кваліфікаційні роботи (проекти) на наявність текстових збігів за допомогою системи UNICHECK або іншого рекомендованого МОН програмного забезпечення. Для кожної кваліфікаційної роботи (проекту) система виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості генерує звіт подібності.

6.6. Аналізування та узагальнення результатів перевірки кваліфікаційних робіт (проектів) на наявність текстових збігів.

6.6.1. Помічник директора Наукової бібліотеки із забезпечення якості освіти не пізніше як за місяць до атестації надсилає результати перевірки кваліфікаційних робіт (проектів) на корпоративні електронні адреси помічників деканів із забезпечення якості освіти, які, у свою чергу, відправляють їх на корпоративні електронні адреси секретарів атестаційних комісій відповідного факультету.

6.6.2. Секретар атестаційної комісії надає здобувачам вищої освіти, науковим керівникам, рецензентам, експертам довідки про перевірку зі звітами подібності.

6.6.3. Експерти після ознайомлення з довідками і звітами подібності протягом тижня готують експертний висновок (додаток Г), в якому обов'язково обґрунтовується коректність використання текстових запозичень у кваліфікаційній роботі (проекті) та підтверджується/спростовується відсутність ознак плагіату.

6.6.4. У разі дотримання допустимого показника текстових збігів, отримання експертного висновку щодо відсутності у кваліфікаційній роботі (проекті) ознак академічного плагіату, не пізніше як за тиждень до атестації, науковий керівник готує відгук, а рецензент – рецензію на кваліфікаційну роботу (проект) здобувача. Після ознайомлення з довідками і звітами подібності, експертним висновком, відгуком, рецензією відбувається фінальний передзахист здобувачами їхніх кваліфікаційних робіт (проектів), на основі чого готується рекомендація випускової кафедри про допуск кваліфікаційної роботи (проекту) до захисту.

6.6.5. У разі перевищення максимального показника текстових збігів та/або отримання експертного висновку щодо наявності у кваліфікаційній роботі (проекті) ознак академічного плагіату робота автоматично виноситься

на розгляд комісії з питань академічної доброчесності. Здобувач має право оскаржити експертний висновок щодо наявності у кваліфікаційній роботі (проекті) ознак академічного плагіату.

6.6.6. За результатами розгляду комісії з питань академічної доброчесності та підтвердження відсутності ознак академічного плагіату, кваліфікаційна робота (проект) може бути рекомендована на доопрацювання протягом тижня після засідання комісії.

6.6.7. Після доопрацювання кваліфікаційні роботи (проекти) проходять процедуру, визначену п. 6.6.4.

7. Процедура оскарження результатів перевірки на наявність текстових збігів та експертних висновків

7.1. У випадку незгоди з результатами перевірки кваліфікаційної роботи (проекту) на наявність текстових збігів або експертним висновком про наявність ознак академічного плагіату, здобувач вищої освіти має право подати апеляційну заяву, написану власноруч, секретарю комісії з питань академічної доброчесності на наступний робочий день після отримання експертного висновку. Апеляційна заява подається на ім'я голови комісії з питань академічної доброчесності (додаток Д). До складу апеляційної комісії обов'язково залучаються провідні вчені спеціальності, за якою написана кваліфікаційна робота (проект) та представник органу студентського самоврядування (парламенту університету). До складу апеляційної комісії не можуть входити (голосувати) особи, які можуть мати конфлікт інтересів зі здобувачами, апеляційні заяви яких винесені на розгляд:

- має родинні або сімейні зв'язки зі здобувачами, які подають апеляційні заяви;
- має спільні наукові публікації зі здобувачами, які подають апеляційні заяви;
- має особистий конфлікт зі здобувачами, які подають апеляційні заяви;
- має наукове чи комерційне співробітництво зі здобувачами, які подають апеляційні заяви, що може вплинути на об'єктивність висновків або рішень.

7.2. Про дату, місце та час проведення засідання комісії заявника попереджають за допомогою наявних засобів зв'язку щонайменше за два робочі дні. Якщо заявник не з'явився на засідання комісії, то питання розглядається за його відсутності.

7.3. Комісія з питань академічної доброчесності упродовж трьох робочих днів має надати заявнику обґрунтоване рішення, оформлене відповідним протоколом.

7.4. За результатами засідання комісія з академічної доброчесності формує остаточний висновок, який підписує голова комісії з академічної доброчесності, її члени.

7.5. Апеляція може бути подана лише один раз.

8. Програмно-технічні засоби для перевірки на академічний плагіат

8.1. Програмно-технічні засоби перевірки на академічний плагіат є

допоміжним засобом перевірки робіт на предмет виявлення фактів та обсягу неправомірних запозичень у поданій роботі.

8.2. Безпосередньо технічну перевірку робіт здійснюють працівники Наукової бібліотеки Університету за участі помічника директора/директорки Наукової бібліотеки із забезпечення якості освіти.

8.3. Перевірка наукових робіт на наявність текстових збігів проводиться з використанням програмно-технічних засобів за допомогою програмного продукту UNICHECK або іншого рекомендованого МОН програмного забезпечення для перевірки на наявність текстових збігів.

9. Відповідальність авторів та посадових осіб за академічний плагіат

9.1. Встановлення комісією з академічної доброчесності фактів плагіату є підставою для кафедри відмовити у наданні рекомендації до атестації, друку або відправлення цих матеріалів на доопрацювання.

9.2. Плагіат у змісті кваліфікаційних та інших робіт здобувачів вищої освіти усіх форм навчання та рівнів вищої освіти є підставою щодо прийняття комісією з академічної доброчесності та/або кафедри рішення про недопущення до захисту та відправку матеріалів на доопрацювання або видачу нового варіанта завдання.

10. Прикінцеві положення

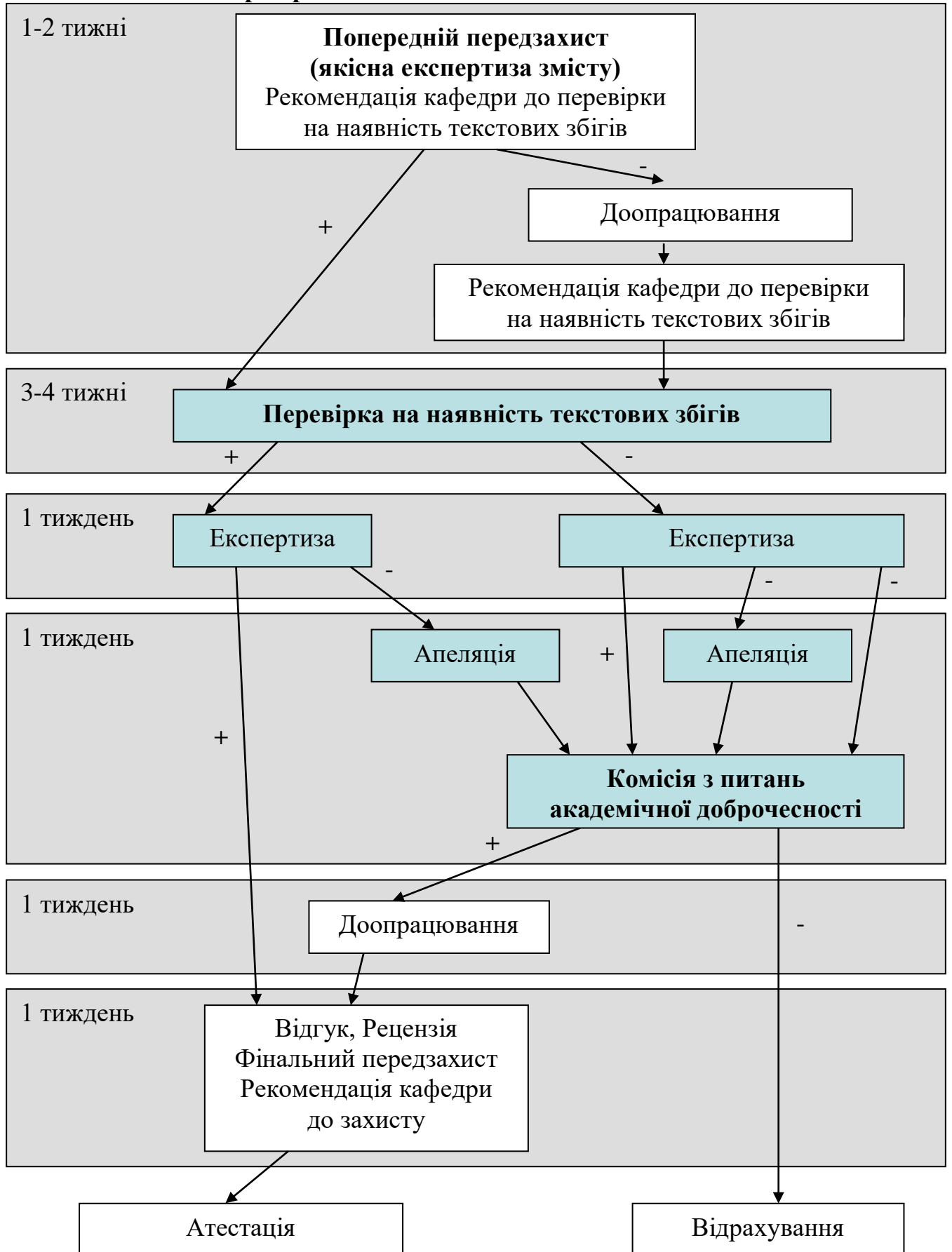
10.1. Порядок набуває чинності з дати його введення в дію наказом ректора після затвердження вченою радою ХДУ.

10.2. Всі зміни та доповнення до Порядку розглядаються та приймаються на засіданні вченої ради та вводяться наказом ректора Університету.

Перший проректор	_____	Сергій ОМЕЛЬЧУК
Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи	_____	Дар'я МАЛЬЧИКОВА
Керівниця відділу забезпечення якості освіти	_____	Анастасія БИСТРЯНЦЕВА
ПОГОДЖЕНО Начальниця юридичного відділу	_____	Ксенія ПАРАСОЧКІНА

«_____» _____ 2020 р.

Процедура підготовки кваліфікаційної роботи (проєкту) до захисту та перевірки на наявність текстових збігів

«+» – позитивний результат (рішення); «-» – негативний результат (рішення)

Додаток Б

Завідувачу кафедри

здобувача вищої освіти

(ПП, освітня програма, група)**ЗАЯВА**

Я, _____, підготував (ла) кваліфікаційну роботу (проєкт) на тему «_____» особисто (з урахуванням внеску наукового керівника).

З правилами чинного Порядку про виявлення та запобігання академічного плагіату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску роботи до захисту та застосування заходів дисциплінарної та академічної відповідальності, ознайомлений (а).

Про використання системи UNICHECK для виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості в роботах здобувачів вищої освіти ознайомлений (а) та надаю Університету право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в системі виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються/завантажуватимуться для перевірки системою виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота для перевірки Університетом надається в електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

Дата _____

Підпис

Додаток до авторського договору про передачу невиключних прав на використання творів

Іванова, К.О. Особливості сприйняття інформації у людей з різними провідними сенсорними системами = Specificities of informational perception in people with different leading sensory systems : кваліфікаційна робота (проект) на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» / К. О. Іванова ; наук. керівник д.б.н., професор Г. І. Степанян ; Міністерство освіти і науки України ; Херсонський держ. ун-т, Ф-т біології, географії і екології, Кафедра біології людини та імунології. – Херсон : ХДУ, 2019. – 68 с.

Назва роботи (українська/англійська):

Анотація (українська/англійська): 700 знаків з пробілами.

Ключові слова (українська/англійська): до 10 слів.

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

Підтверджуємо ознайомлення з результатом звіту подібності щодо роботи, згенерованого системою виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості:

Назва: _____

Автор: _____

Освітня програма: _____

Рівень вищої освіти: _____

Науковий керівник: _____

Після аналізу звіту подібності зроблено такий висновок:

1) Запозичення, виявлені в роботі, є законними і не є плагіатом. Робота рекомендується до захисту.

2) Виявлені запозичення не є плагіатом, розміщені в розділах, які не описують безпосередньо авторське дослідження, але кількість цитат перевищує обсяг, виправданий поставленою метою роботи. Робота рекомендується до захисту, але має бути відкоригована. Відкоригований варіант має бути поданий на кафедру за тиждень до атестації.

3) Робота містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату. Робота містить фабрикацію або фальсифікацію даних.

4) Інше:

.....

.....

5) Підтвердження:

.....

.....

Дата _____

Експерт

Підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Голова експертної комісії,
помічник декана із
забезпечення якості освіти

Підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Додаток Д

Голові комісії з питань академічної
добросесності

здобувача (ПП, освітня програма,
група)

Заява

Заявляю, що кваліфікаційну роботу (проект) на тему «_____» я підготував особисто (з урахуванням внеску наукового керівника роботи). Тому прошу розглянути оскарження експертного висновку щодо наявності в роботі ознак академічного плагіату та можливість рекомендації кваліфікаційної роботи (проект) до захисту, оскільки вона не порушує Закони України «Про авторське право і суміжні права», «Про вищу освіту» і «Про освіту», не містить навмисні текстові спотворення, а виявлені запозичення не є плагіатом.

Підтвердження:

.....

.....

.....

.....

Дата _____

Підпис